

հասկալ, որպէս զի կարենամ ջնջել իմ գրքես. Եթէ մեծամութեամբ գայ թակլեցա երբէք քո ձեռագործաց հրատավի գեղեցիութիւնը առնելով, Եթէ իմ անունն և համբաւու մեծցուացի այս գրաւոր յիշատակարանը կամ այս հայակապ արձանը կանգնելու ժամանակ, զար բարսալին քո փառառ ցը պարտական էի նուիրել. Մի, եւ թէ սպազէս է, Հայր պատագէս. Ներէ ինձ գթութեամբ և ողբանւթք և օժանդակէ ատու ածային շնորհագործ որպէս զի իմ աւարտած կործէն երբէք չարիք չը յառաջանայ մարդկութեան մէջ, այլ ընդհակառակին թող հոչակ լինի աս աստանածային փառաց ցըդ և հրաւէք փրկութե՛ հագեց ։

Ընսրային բանի զարմանալի է. Մինչդեռ Կեպելիք նման հռչակաւոր աստեղագէտը հիացմանք այն խնարդ հական աղօժքը կը մասուցանէ բնութեան Վրարշնն, կան մարդիկ ես, որ բնափնտն թեան մէջ կը խորասուզին և Վրարիք թօղած ամեն զօրութիւն բնութեանը կուտան. և առաւել զարմանալին այս է, որ ոմանք եւս, բնագնենութեան այբուբենին անդամ անսեղեակ, իմաստակութիւնը իբրև բնագնենութիւն կը ճախէն և թեթիւ ամիս ցնորդներով կը պատացին, Կեպելիք համառառ աղօժքը թողլուրմն միիթարութիւն լինի բարեխոնչ մորքերուն և յանդիմանութիւն ակարամիտ իմաստակներուն։

(Ըստուակութիւն, տես թիւ 11. 1867.)

Ի՞՞.

ԽԱՐՄԱԴԵՐ ԵՒ ՊԵՐՏՈՒ ԱՅ Պ ՀԵ ԿԵՆՈՒԹԵՐՆԵՐ

Հայոց Բնշպէս կրնայի ես իմ վիճակը կը լաւցնել թէ որ աէք չըլսայի իմ անձիս, ու զանդիս պէս անօրինելու իր զի-

րայ, Բնշպէս կրնայի ասպրիւ առանց յատուկ բան մը ունենարու. Բնշ առ խորժ կրնայի ունենալ ովասր տրածեւթու, երկիր մշակելու երբ ուրիշներն անոնց պատու զը ինձմէ յափշտակէին և Բնշպէս ընկերութեան մը մէջ սիրով կրնայի կենալ թէ որ յարդ ու պատրումը չունենայի. Ժարմինը իմս է ու կարսային իմս են, պատրուն իմս է, և այս է որ կ'ըսուի իրառուն սփականուն նեան, և ամենուն պարտըն է ունեցածնն ըստ գարծածել և միջարկել յայլ վնյու։

Ի՞;՝

Այսպիսականութիւն ի վէրայ նարմայ. — Աւ, բեմ ոչ ոք զիս կրնայ սսիսիկել որ ընկերեն հաճացիցը համեմատ ծառացրութիւն մը ընկեմ ընդդէմ կամացս եւ տուժիւք հանդերձ. գարձեալ ոչ ոք կրնայ անսպասձառ աեղ զիս բռնել փակել. կամ մարմնոց վիսաս մը հառցնել, և ոչ լսան իրեն հաճացիցն եւ գիւրութեանը համար անբան անսպասնի մը պէս ծառացեցնել. Միթէ Վրատուած զամենինիս ալ հաւասար չը ստեղծած. Բայց ես մարմնոց վնայ ունեցած իշխանութեամբս կը զեղծունիմ. Թէ որ առաջնութեանս և կենացս վիսասկոր բաներ ընեմ, գիւռնալվ որ աս իրաւունքը ինձի արտած է միայն իմ և աւրիշներուն բարւոյն համար։

Ի՞՞.

Այսպեսականութիւն ի վէրայ դադույ. — Եթէ մէկը յարդի ու մեծարելի է ուրիշներուն առջեւ, անով իմաս շատ հաճացիք և իրական օգուաներ կրնայ ձեռք ձգել. Եթէ գուն ուրիշը զրապարաւես, կիացիր որ գոզ ես ու կը յափշտակես իր հանդիսան ու վաստակը. Կը Քու պատրիգ մասածէ յիշէ որ բը նութեամբ ամենուն հաւասար ես.

մոածելուդ և գործելուդ մէջ պարտաւոր համարձակութիւն մը պէտք է ունենա՞ բայց առանց հպարտութե որով զայլ նախատելով շքեզ ատելի կրնես . ինչպէս գարձեալ հեռառ պիտի կենաս վաստարտութենէ որ վըստահութիւն չունենալովն քու անձիդ վրայ չի թողար երթէր որ արժանա վայել բան մը մոածես կամ գործես . Ուրիշներուն համարումն ու մեծարան քը ստացիր և պահէ , այլ առաքինութեամբ և իմաստութեամբ . և ոչ թէ ծուռումնուռ ճամբաներով . կամ առարիշները վար զարնելով և կամ շողք քորմութեամբ . Պարծենկոտութենէ այսինքն քու արգեանցդ վրայ սնկառէն զգուշացիր . վասն զի իրօք արդիւնք .

աւնեցողը խոնարհ կ'ըլսայ գուն քու պարծենալովդ կրտսիսկեմ որ ուրիշներ . բայց ամէն բանէ աւելի փափիր լիրը անձնագու վութենէ , այսինքն է ունեցած արդիւնքէդ վեր զքեզ գովելէն . գիտեսինչ բանի պէտք է փափարիս . առաջինի ու քաղաքակիրթ անձի մը համբաւ ստանալու : Աւսոի, ով որ այս մասիս մէջ ուրիշի վրայ մուր մը կը քէ , եթէ առանց պատճառի կ'ընէ այս բանս, բայց թէ անզգամ զրպարտիչ միէ . իսկ թէ ըստած հիմ մը ունի, բայց հարկ մը չկայ ըսելու , ըսելէ թէ ցած շարախոս մի է :

(Պիտի շարունակութիւն :)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆԻ

Յայսին է որ Երուսաղէմի Նախագին մէջ քրտնուած գազայի քերսին և Յամարցի գաւառակեներուն ի մկզբանէ անոնք Օսմաննեան բարեխանման՝ կառտվարութեան հակառակ մնալով տեղական բնակչաց և անցաւորոց զանազան նշանաթիւններ կ'ուուսին յափշտակութեամբ և այլ անկարգութեամբ : Թէպէս և Տէրութիւնը այս տեսակ հարատիւհարութեանց առաջնուն առնելու համար՝ հակող զօրախումբ յատկացոցած էր : Ասկայ ժամանակ առ ժամանակ էղած յափշտակութիւնը անպակս էին : Վաեմահայ Նախիթ փաշն Երուսաղէմի կուսական մեռն ուղարկութեամբ առաջածով տառակուր օրէն ի վեր իւր իսկուն առաջընթեամբ և արիական գործունեութեամբ ջան ի գործ գրասուն անպատճենութիւնները խապա վիրցնել և Տէրութեան վարչական գրենով ամեն տեղ գրադարձէր լիւր առաջնուն հոգն եղան բոլոր բոլոր երկրացւոց առանցութեան համար Յասաքի և Նորուաղէմի մէջ եղած ճամապարհը յարդարել ըստ պատշաճի և կառագի պատրաստէլ Անակէս որ այն առաջնազնէ : Պատ մինչեւ ցայսօր կը կրէին երթէւելունիրը և ուխաւոյները առաջանելի ճամապարհնեն պատճառ ուու : այժմ խապա վիրցուցած են : Եւ այս ճամապարի պատրաստութիւնը մենք բարերարութիւնն և ճամառունք քիրուածէլիք համար : Կամայ և ճամանակէ ու ուժ . Ցաշան քաղաքական ժամով հասանակ ժողովութիւնն են բարեկարգութեան համար և Ռուշիոնի անուանի գործոց բառուն մահմանագու մահմանագուն կ'ընթելու :

C'est un fait bien connu que les habitants de Gaza, de Hebron, et les tribus Taamri, se maintenaient toujours dans un état d'hostilité envers la S. P. qu'ils se livraient à la rapine, au pillage, en commettant continuellement toute espèce de forfaits au préjudice de quiconque ils pouvaient atteindre. Pour faire cesser cet état de choses, le G. Ottoman avait toujours enjoint aux Gouverneurs de Jérusalem de maintenir et dompter ces hordes par les armes, et de les forcer à respecter l'ordre. Les résultats qu'on avait pu obtenir dans le passé, étaient bien peu de chose, et ce n'est qu'à Son Excellence Nazif Pacha, le Gouverneur actuel de Jérusalem, qu'était réservée la mérite, et l'honneur d'exécuter les généreuses intentions de son Auguste Seigneur le Sultan. Ayant pour but de faire cesser les inconvenients mentionnés, et de populariser en général partout les nouveaux règlements et les bienfaisantes dispositions de Hatt-Humaioun, S. E. songeant d'abord à la sûreté des communications, entreprit la construction d'une nouvelle route entre Jérusalem et Jaffa, destinée à être parcourue aussi par des voitures, et nous voyons avec admiration que dans bien peu de temps les difficultés si grandes autrefois, ont disparu, et qu'un chemin commode permet maintenant aux passants et aux pèlerins d'atteindre en peu d'heures, sans danger, Jérusalem. S. E. établit, sait en même temps un Medjiss Bélédié, destiné